

li isti s onim kojeg zovu materijalnim, o kojem tvrde da je aktualno bez ikakve forme, ali je potencijalno sposoban sve ih primiti, baš kao i ona materija iz koje je izveden, te da mu stoga nikakve forme stvari nisu bitno urođene; zato se u tim logičkim knjigama 5
trudio pokazati da su isprazna ona sjećanja na znanja. Naučava da su znanosti svježija i sasvim nova saznanja koja najprije stječe-
mo posredstvom osjetila kao pojedinačna, a onda njegovim djelovanjem postaju opća.

Razlika između Platonove i Aristotelove dijalektike [na margini]

10

Prva je to i najvažnija razlika u dijalektici između Platona i Aristotela. Prve dvije sukladne teze: da prva znanja potječu od osjetila, a da je znanost učinak logički vezan s uzrokom. O tom poslije jasnije.

Opis *dijanoje* [na margini]

15

Onu moć duše koja od pojedinačnih, posredstvom osjetila primljenih znanja, ona opća ili ponovo otkriva ili tvoreći ih pridodaje i uzroke i učinke ili povezuje ili nadovezuje, jedan je i drugi svojim jezikom nazvao *διάνοια*, *dijanoja*; tim ćemo se imenom i mi također nadalje služiti jer se latinski ne može potpuno 20
izraziti. Tu je *dijanoju* Platon u *Sofistu* ovako opisao: »Zar nisu *dijanoja* i govor isto?« Ne zovemo li to samo *dijanoja*, osim što je ona u duši razgovor sa sobom nastao bez glasa? A malo kasnije: »*Dijanoja* je razgovor duše same sa sobom.« Kakav je taj dijalog,